

MEHNAT BOZORINI RIVOJLANTIRISH VA MEHNAT QILISH SHAROITLARINI YAXSHILASH ORQALI AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASH YO'LLARI

Bekmuradov Amirbek

Toshkent Davlat Iqtisodiyot Universiteti talabasi

Shakirova Nigora

Toshkent Davlat Iqtisodiyot Universiteti «Statistika va Ekonometriak» kafedrası dotsenti.

Annotatsiya: Bu tezisdá mehnat bozorining rivojlantirilishi va mehnat qilish sharoitlarining yaxshilanishi bilan aholi bandligini ta'minlashning muhimligi qayd etilgan. Tezis, aholi bandligini oshirish uchun kerakli yo'llarni aks ettiradi.

Kalit so'zlar: Mehnat bozori, Rivojlantirish, Mehnat sharoitlari, Aholi bandligi, Yaxshilanish, Ta'minlash.

Abstract: In this thesis, the importance of ensuring the employment of the population with the development of the labor market and the improvement of working conditions is regulated. The thesis reflects the necessary ways for the employment of the population.

Keywords: Labor market, Development, Working conditions, Population employment, Improvement, Provision.

Аннотация:В данной диссертации отмечается важность обеспечения занятости населения при развитии рынка труда и улучшении условий труда. В диссертации отражены необходимые пути повышения занятости населения.

Ключевые слова: Рынок труда, Развитие, Условия труда, Занятость населения, Благоустройство, Обеспечение.

Ish bozorini rivojlantirish, jamiyatning yaxshilanishini va iqtisodiy rivojlanishini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Sifatli ish imkoniyatlari va arzon ish sharoitlarini ta'minlash orqali, ish bozorini rivojlantirilishi faqat shaxslarga va oilalarga yordam bermaydi, balki mamlakatning umumiy iqtisodiy rivojlanishi uchun ham katta hisasini qo'shadi. Bu tezis, ish bozori rivojlantirishning jamiyat yaxshilanishiga o'ziga xos tomonlari haqida ko'rsatmalar beradi, masalan, ishlab chiqarishning o'sish ko'rsatkichlari, ish faoliyatining sifati, va qo'llab-quvvatlovchi siyosatlar.

Mehnat sharoitlari va iqtisodiy rivojlanish:

Ish bozori rivojlantirilish, iqtisodiy rivojlanishiga yo'l ochadigan faoliyatlar, yani, shaxslarga turli sohalar bo'yicha ish imkoniyatlarini yaratishga yo'l qo'yadigan harakatlar to'plamini o'z ichiga oladi. Ish bozorining o'sish ko'rsatkichlari, ish joylarining raqami, va ish kuchlari demografiklari, ish bozori rivojlantirilishi vaqtinchalik statistik ma'lumotlari yordamida aniqlanadi. Masalan, ish joylarining statistik raqami o'sish bilan birga, ishsizlik darajasi pastlashishi iqtisodiy rivojlanish uchun yaxshi bo'lgan ish bozori alomatlarini ko'rsatadi. Hatto qo'shimcha, sanoat sohalarida ish turlarining ko'rsatkichlari yangi sohalar va investitsiyalar uchun potentsialni ko'rsatadi.

Ish sifati va inson kapitalini rivojlantirish:

Oddiy ish joylarini yaratishdan ko'ra, ish bozori rivojlantirilishi ish sifatini oshirishga va inson kapitalini rivojlantirishga e'tibor qaratadi. O'rtacha mehnatning haqiqiy o'lchamlari, daromad taqsimoti, va ta'lim va o'quv dasturlariga kirishning statistik ko'rsatkichlari jamiyatda inson kapitali rivojlantirishining holatini ko'rsatadi. Adolatli ish haqlari, jins barqarorligi, va ko'nikma va mahorat oshirishning o'rtacha darajasini oshirishning siyosati, mahsulotiviy ishchi kuchini kuchaytirish va ijtimoiy farqni kamaytirishga yordam beradi.

Qo'llab-quvvatlovchi siyosatlar va institutsional tuzilmalar:

Samarali ish bozorini rivojlantirilishi uchun qo'llab-quvvatlovchi siyosat muhit va kuchli institutsional tuzumlar zarurdir. Ish bozori qonunchilikining, ijtimoiy himoyaning, va ish bozori institutsiyalarining statistik tahlillari, ishchilarning huquqlarini himoya qilish va ijtimoiy qo'shilishni rivojlantirishning siyosatlarining samaradorligi to'g'risidagi ma'lumotlarni beradi. Hatto, turli mamlakatlarning ish bozori siyosatlarining taqqoslovchi o'rganishlari, siyosat tuzumlarini shakllantirish va amalga oshirishga ta'sir qiladigan eng yaxshi amaliyotlarni o'rganish uchun muhim ma'lumotlar taqdim etadi.

Xulosa qilib, ish bozori rivojlantirilishi, ish imkoniyatlari yaratish, ish sifatini yaxshilash, va keng doirada iqtisodiy rivojlanishga qo'llaniladi. Statistik ma'lumotlar va e'lon qilingan siyosatlar orqali, hukumatlar va ilg'orlar insonlarni qudratlandirish, jamoani kuchaytirish, va ishonchli iqtisodiy rivojlanishni yo'ldoshlikda olib borish uchun ish bozori rivojlantirishni rivojlantirishlari mumkin.

Va shuningdek aholi bandligini ta'minlashning asosiy birqancha yo'llari bor va bulardan eng muhimlari quyidagilar hisoblanadi.

1. **Ta'lim va O'qitish Tizimini Kuchaytirish:** Ta'lim va o'qitish tizimining rivojlantirilishi o'zaro qarorlashish va sodda o'quv texnikalarini qo'llab-quvvatlash orqali aholining bilim va ko'nikmalarini oshirishi mumkin. Bu, iste'molchilarning bozorga kirish va uning harakatlarini tuzatishda yordam beradi.
2. **Sifatli Ish Haqlari va Ijtimoiy Muammosizliklar:** Sifatli ish haqlari va ijtimoiy muammosizliklar yordamida, ish haqida huquqlar va huquqiy himoya tizimini kuchaytirish mumkin. Bu, ishchilarning ish sharoitlarini saqlash, adolatli ish bilan bog'liq munosabatlarni ta'minlash va ularning ijtimoiy himoyasini oshirishga yordam beradi.
3. **Investitsiyalar va Innovatsiyalar:** Investitsiyalar va innovatsiyalar mehnat bozori va mehnat qilish sharoitlarini yaxshilashda muhim rol o'ynayadi. Yangi sohalarda innovatsiyalar, texnologiyalar va korporativ boshqaruv tizimlari ishchi o'rinlarini yaratadi va daromadning o'sishi uchun keng imkoniyatlar yaratadi.
4. **Sog'liqni saqlash va Jahon Standartlariga Rioya Qilish:** Ish qilish sharoitlarini yaxshilashning boshqa bir yo'li sog'liqni saqlash va jahon standartlariga rioya qilishdir. Bu, ishchilarning sog'liqlarini saqlash, ta'sirli ish darajasini oshirish va ularning ishdan qutulishlarini kamaytirishga yordam beradi.
5. **Sotsial Hamkorlik va Qo'mitani O'zlashtirish:** Sotsial hamkorlik dasturlari va qo'mitani o'zlashtirish tadbirlari orqali, ishchilar uchun qulay sharoitlar yaratilishi va ularning o'zlarining unumdorlik va rivojlanishiga olib keladi. Bu, kafolat va qo'llab-quvvat tizimlari, bolalar va oilalar uchun maslahat xizmatlari va ko'mak kabi imkoniyatlar kiritish orqali amalga oshiriladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. <https://stat.uz/>
2. “Mehnat bozori infratuzilmasi” Sh.R. Holmo‘minov
3. <https://arxiv.uz>
4. <https://www.lex.uz/t>